

1er PREMI ADULTS

MARTA FERNÁNDEZ PANTIGA

L'ANIVERSARI DE L'ÀVIA

Es trobaven tots asseguts al voltant de la taula gran del saló, que estava disposada amb tots els honors: les estovalles de fil, els coberts d'alpaca recoberts d'argent, la vaixel·la bona de porcellana... No era per menys. La cerimònia així ho requeria: celebraven l'aniversari de l'avia Anna i no es fan noranta anys cada dia. Aquest era el motiu festiu que havia reunit allà a tota la família.

Al final de l'àpat, que alguns van qualificar d'estupend i altres, per no ser menys, de deliciós, van arribar les postres: una tarta de considerables proporcions i més que saborós aspecte, que va abassegar l'atenció de tots sobre ella tot just en ocupar, com si fos una reina, el seu lloc al bell mig de la taula. Cafès, infusions i licors, van fer també la seva aparició (aquests últims amb més discreció). Xerrades, converses encreuades, se succeïen durant la sobretaula festiva i distesa quan, de sobte, una veu va sobresortir per damunt de les altres:

-Mama, mama, explica'ns de nou com va ser el casament amb el papa.

Les mirades de tots els presents van cercar la de l'homenatjada amb assentiment, tot dedicant-li somriures i animant-la a explicar-la.

-Sí, això, explica-la, iaia -va rematar amb to de prec un deis seus néts.

L'avia, asseguda tal com calia al cap de la taula, va romandre callada. Va iniciar un lent recorregut amb la vista per sobre de tots els que hi havia asseguts al seu voltant: tres fills (dos homes i una dona), cinc néts (tres nois i

dues noies) i un besnét. En silenci, mentre els mirava, pensava: "Sou la meva família, la meva descendència, jo us he engendrat, jo he mirat de fer el millar perles vides de tots els que veniu de mi, sou la 'Meva' nissaga".

-Au, mama, anima't -va comentar, davant el silenci de la mare, la seva filia-. Explica'ns com us va prometre, alio de l'ensopegada del papa camí de l'altar, com va ser de felí os...

Anna, amb la veu assossegada i encara clara per la seva edat, va fixar la mirada en la filia i va dir:

-Jo em vaig prometre amb el teu pare perquè no hi vaig tenir alternativa, perquè al poble ja comen avén les llengües viperines a enraonar i encara hi havia qui deia que tal vegada el que m'esqueia era la vida religiosa. Em vaig prometre amb el teu pare per fer callar baques, baques que deien, no sense raó, que el que em passava a mi era que m'agradava la Emília Fuentes.

La reunió familiar escoltava bocabadada i en silenci la insòlita i nova versió d'uns fets que la família pensava que coneixia de sobres.

Anna va continuar amb unto més tendre, més evocador:

-Ens vam conèixer a l'escola i de seguida vam ser amigues de carn i ungla. De nenes sempre jugàvem plegades. Quan ja vam ser xicotes sortíem a passeig, anàvem a fires i festes, ballàvem juntes i també, és ciar, amb alguns xicots que ens ho demanaven (que ens ho demanaven molts). Totes dues érem noies ben plantades: L'Emília sempre em deia que jo era la dona més bonica del món i a mi em semblava que ho era ella.

L'avia va somriure amb certa tristor i va callar de nou. Cap deis presents va gosar dir ni mitja paraula. En silenci i bocabadats, restaven com hipnotitzats davant aquella narració-revelació.

Anna va agafar aire amb els seus vells pulmons i, mirant-los de nou, va continuar amb un to més ajustat, més maternal:

-Alió no podia ser: ens podien denunciar i ficar-nos a la presó o apallissar-nos sense que ningú digués res. Sentíem por. Jo vaig tenir por. La dona va fer una petita pausa i prosseguí parlant:

-En una tira vaig conèixer en Manel. Em va ter sortir a ballar tres cops a la mateixa revetlla. Recordo que L'Emília em va dir empipada: "Bailes molt tu amb aquell". Jo a ell li agradava i ho sabia. Era un bon home, poc xerraire però molt treballador, que tenia els seus calés i sempre em tractava amb amabilitat. Un dia em va convidar a sortir plegats a passejar i vaig dir que sí. Tenia els meus motius: a casa, ma mare em deia de tot, des de parca a malalta, que la mare església condemnava les viciades com jo i que o buscava un marit o em faria tora de casa.

Un deis dies que vaig sortir a passejar amb en Manel, ell em va agafar de lama i jo li ho vaig deixar ter. Més endavant arribaren altres revetlles i ja només ballava amb ell; potser alguna vegada amb L'Emília però, com que jo ja tenia xicot, semblava que continuàvem sent només amigues.

Durant una revetlla en Manel em va ter un petó per primer cop. Abans, al meu temps, els petons eren el senyal de compromís i així ho vam ter: ens vam prometre i, en un termini decorós, ens vam casar.

El vestit brodat que hi vaig dur, el vam brodar L'Emília i jo al llarg de moltes tardes assegudes a la galeria de casa, sota la inquisidora mirada de ma mare. Van ser les últimes tardes que passarem juntes. Ella també es va casar, dos anys més tard, amb en Caries Puente, el ferreter.

Quan en Manel, que en pau descansi, va morir, vaig plorar de debò per ell.

Vaig arribar a sentir afecte per ell. Va ser un bon home amb mi i un bon pare. Però quan fa quatre anys va morir L'Emília, vaig plorar el dolor més profund del meu cor, vaig plorar totes les llàgrimes que em quedaven per aquesta vida, com només es plora l'amor de la teva vida... -i tot arrencant una llàgrima del seu ull, resta de nou callada.

El silenci amb què la família havia escoltat el relat-declaració de l'avia acabà

-Però mama... això no pot ser -va dir un deis seus fills.

-Apa, iaia! Que heavy! -deixa anar el seu nét més gran.

-Pobre iaia, tot el que devies patir... -digué una néta.

-M'està agafant un acalorament -se li acudí de dir a la til·la.

-Sabeu? -digué l'avia Anna mentre es posava dreta adreçant-se a tots-. Vaig llegir una vegada, a una novel·la d'un senyor escriptor d'aquests tant bons, una frase que posava al final: "1 va necessitar tota una vida per exclamar 'Merda!' ". Va ser just llavors quan vaig entendre tot el llibre... -va fer una pausa molt breu i, com ell, jo també he necessitat tota una vida per poder exclamar: Sóc
Lesbiana!

L'avia es va retirar i la reunió acabà

La família sempre recordaria en temps futurs, encara que ella ja no hi fos, com l'avia Anna havia sortit de l'armari el dia del seu norantè aniversari.

Lesbiana!

L'avia es va retirar i la reunió acabà

La família sempre recordaria en temps futurs, encara que ella ja no hi fos, com l'avia Anna havia sortit de l'armari el dia del seu norantè aniversari.